

Eno leto učitelj v hribih.

Izkusil J—n.

(Dalje.)

Če greš od Bukovca proti vzhodu, prideš v pičli uri v Smrekovec. Ta vas ima svoje ime menda po lepem smrekovem gozdu, ki zavzema veliko sveta med to vasjo in Sokolovcem. V Smrekovcu je služboval tovariš Miško, izjemoma jako debel človek. Ker je bil odločen narodnjak, ni bil poseben prijatelj župnika Polha. Poldrugo uro od Bukovca proti jugu pa stoji vas Hrastovec. To vas pa omenjam zato, ker sem tja zabajal k nedeljski službi božji, kadar radi zametov nisem mogel v Smrekovec, pa tudi zato, ker je nastalo med menoj in tamošnjim kaplanom čudno razmerje. Res sem imel s tem kaplanom — Suhač se je pisal — mnogo opraviti. V boju, ki je nastal med nama, sem pa bil jaz navadno v defenzivi. O tem o priliki. Tu pa je učiteljeval prijatelj Rjavec, ki sem ga že omenil. Ne lažem, če rečem, da je bil velik moj prijatelj. Saj, če se ne motim, me je poizkusil nekje celo oženiti, pa nič ne de — ponesrečilo se mu je, ne vem, če po moji ali njegovi nerodnosti.

Še preden sem prišel na Bukovec, je prišel med sosede učiteljstvo glas, da pride tja šolstvu jako nasproten človek, učitelj, ki ga smreški župnik in hrastovski kaplan že komaj čakata. „Hvala Bogu, zdaj pa dobimo v bližino boljšega učitelja, kakor sta Rjavec in Miško“, se je izrazil nekje Suhač. Polh pa se je veselil, da bo imel v meni pomočnika pri agitaciji za bližajoče se državnoborske volitve. Ko sem pa prišel v Bukovec, sem se moral na svojo žalost prepričati, kako se da na premeten način povzročiti nasprotstvo med osebami istega prepričanja. Še celo Rjavec je bil dolgo časa proti meni jako nezaupljiv, videč, da živim v prijateljstvu s Polhom in Suhačem. Toliko bolj se je začudil, ko je zapazil nekoč pri meni na omari visok sklad števil „Slov. Naroda“ in „Učit. Tovariša“. Rekel je: „Prijatelj, zdaj pa ne dvomim več, da si naš. Prepričan sem, da je bil to le manever od neke strani. Rečem ti, prijatelj, da boš Suhača še pomnil. Če zve, da si naročen na te liste, na „muho“ te bo vzel prvo nedeljo. Če boš hodil k njegovim propovedim, boš slišal kaj delikatnega. Tudi name se je že spravil, pa jaz sem rjav . . . sicer pa dobra duša. Z rjavimi ljudmi ni dobro črešenj zobati. Seveda, ti si še mlad, prijatelj, mlado drevo pa . . . no, pa o čemer je človek popolnoma prepričan, tega se mu ne bo vzelo. Suhač in Polh sta manevrirala, pa ni se jima posrečilo: ti si naš.“

Bil sem tedaj učitelj-voditelj na enorazrednici na Bukovcu. Zdaj šele sem imel priliko, ogledati si šolsko sobo. Bila je nastanjena v — bivši kleti. In moje stanovanje? Bilo je — bivša kovačnica. O, kako se mi je smilila sobna oprava, ko so jo spravljali v to luknjo! Pa hrana? Po veliki milosti mi jo je dal gospodar bivše kleti in bivše kovačnice. Jesti sem moral, kar so mi dali, plačati pa, kolikor so hoteli. Kaj pa s postrežnico? V celi vasi je ni bilo dobiti. Ponujat se mi je prišla sicer neka 18letna deva, a tri dni prej me je bil Miško opozoril, naj se je ogibljem, da je prežala tudi na mojega prednika, starši pa da bi jo kaj radi obesili na tilnik kakemu učitelju. Odklonil sem te daj ponudbo, češ, bom dobil že kako priletno postrežnico. Še danes mi vest ne očita, da nisem prav storil.

Postrežnice pa nisem mogel dobiti. Pometal, snažil obnavalo in čedil obleko sem si sam. Tak je bil moj začetek na Bukovcu, a to še ni bilo najhuje. Moj gospodar — krstimo ga za Gričarja — je imel precej posestva, njiv, travnikov, gozdov, tudi dobro rejene repe v hlevu; torej bil je vsaj na videz imovit kmet. Razumel sem tedaj Gričarico, ko je vedno tarnala, da delavci veliko stanejo, pa jih še dobiti ni moči. To sem občutil tudi jaz. Saj sem moral večkrat čakati na kosilo do tričetrt na eno in na večerjo do pozne noči. Začel sem izpoznavati, da bi bilo silno praktično, ko ne bi bilo treba sitnemu želodcu davka plačevati. Če nihče drugi, jaz bi bil to uvedel. Gričarici pa ne bi bilo treba tratiti z menoj dragega časa. Jako sem ustregel gospodinji, ko sem kupil samovar, da si bom sam napravljaj zajtrk.

(Dalje.)

Listnica uredništva.

Trpin. Na Vaše vprašanje: „Ali je nadučitelj opravičen drugim kolegom v svojem razredu oddajati ure“, Vam odgovarjamo sledeče: Informirali smo se pri pravniku, ki nam je rekel: § 51., ki pravi: „... izmera učne zaveznosti se ravna po potrebi dotične šole. Kadar učitelj poučuje nad 30 ur na teden, mora se mu ta trud posebej plačati . . .“ je veljaven tudi za nadučitelje, ker niso ti navedeni kot izjema. Izgovor, da ima voditelj s pisarno opraviti, ne velja, ker je za to posebej honoriran s prostim stanovanjem in z opravilno doklado, saj ima tudi učitelj s pravo dovolj opravila, za kar pa ni honoriran posebej. Da sta prvi inštanči potrdili, da sme nadučitelj kolegu oddati nekaj ur v svojem razredu, da si pomnoži svoje dohodke s stranskimi zaslužki in da hodi na izprehod, je skoro neverjetno, ker nam ne gre v glavo, da bi se mogli tako nečuvno kršiti obstoječi zakoni. Le pogumno naprej, saj imate še 2 inštanči! Pravica še ni tako globoko zakopana, da bi se ne prišlo do nje, četudi jo nekateri tako brezstidno pačijo. Videli boste, da je še vedno veljaven § 41., ki pravi: „Vse na kaki javni ljudski šoli začasno ali za trdno postavljene učne osebe naj se vzdržujejo vsakoršnih postranskih opravil, katera so sposobnosti in vnanji časti njihovega stanu nasprotna, ali katera bi jemala čas za natančno izpolnjevanje njihovega poklica, ali pri katerih bi se lahko mislila kaka pristranost pri izpolnjevanju učiteljske službe.“ To je zopet dokaz, da se mora takoj realizovati ideja o našem pravnem zastopniku. — Na Notranjsko. Na Vaše vprašanje glede zastopnikov učiteljstva odgovorimo prihodnjic. Že danes pa trdimo, da je pravica na Vaši strani. Sploh pa nekateri v postojnskem okraju domnevajo, da so novice, ki jih je priobčil doslej naš list glede zastopnikov učiteljstva v okr. šol. svetih, adresovane na g. nadučitelja v pokoju, M. Zarnika, ki je še sedaj zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu v Postojni. Mi seveda ne moremo nič za to, če se dado stvari, ki jih priobčuje naš list, obrniti tudi na več slučajev, saj se dogajajo lahko v Galiciji iste nepravilnosti kakor na Kranjskem, ali pa tudi obratno. Naša dolžnost pa ni, da bi pisali svojim člankom tudi komentare. Pa bodi stvar taka ali drugačna, resnica je, da ni s to zadevo g. Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku, v nobeni in tudi najmanjši zvezi, kar s tem slovesno izjavljamo.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 666.

Kranjsko.

Na mestni slovenski dekliški 8 razrednici v Ljubljani se je s početkom šolskega leta 1903/4 sistemizovalo XI. učno mesto.

Prosilke za to mesto naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje pri c. kr. mestnem šolskem svetu v Ljubljani najkasneje do 28. julija 1903.